

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE W KLASIE III GIMNAZJUM

A. Poziom osiągnięć koniecznych

Na ocenę **dopuszczającą** uczeń:

- odpowiednio motywowany przez nauczyciela, wykonuje proste polecenia,
- potrafi odtworzyć w sposób niepełny podstawowe wiadomości,
- przy pomocy nauczyciela określa podstawowe pojęcia, rozpoznaje zjawiska i procesy,
- wykazuje chęć współdziałania w grupie przy wykonywaniu zadań,
- prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- wykazuje się wiedzą i umiejętnościami w takim zakresie, aby nauczyciel mógł sądzić, że uczeń będzie w stanie opanować elementy treści podstawowej w realizacji następnego etapu nauczania.

B. Poziom osiągnięć podstawowych

Na ocenę **dostateczną** uczeń:

- prezentuje wiedzę fragmentaryczną, ale przedstawia ją samodzielnie,
- właściwie rozumie polecenia nauczyciela,
- w stopniu podstawowym opanował wymagane umiejętności,
- poprawnie wykonuje proste ćwiczenia,
- wspierany sugestiami nauczyciela, potrafi powiązać wiedzę teoretyczną z praktyką,
- uczestniczy w pracach zespołowych,
- prowadzi notatki z lekcji,
- potrafi w stopniu podstawowym selekcjonować wiadomości,
- odróżnia poznane zjawiska i potrafi trafnie zilustrować je przykładami.

C. Poziom osiągnięć rozszerzających

Na ocenę **dobrą** uczeń:

- chętnie stosuje się do poleceń nauczyciela,
- prezentuje zagadnienia w sposób logiczny i ciągły,
- wyjaśnia swoimi słowami omawiane zagadnienia,
- systematycznie przygotowuje się do lekcji i sprawdzianów,
- rozumie w kategoriach przyczynowo-skutkowych, formułuje wnioski,
- często wykazuje aktywność podczas lekcji,
- w stopniu zadowalającym ocenia wydarzenia i problemy społeczne,
- potrafi przedstawić argumenty uzasadniające własne stanowisko i bronić swoich racji,
- systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- wykorzystuje w praktyce zdobytą wiedzę,
- konstruktywnie współpracuje z grupą.

D. Poziom osiągnięć dopełniających

Na ocenę **bardzo dobrą** uczeń:

- prezentuje w sposób pełny materiał przewidziany programem,
- samodzielnie podejmuje trudniejsze zadania,
- interpretuje i omawia wydarzenia z punktu widzenia zasad życia publicznego,
- planuje własną pracę,
- swobodnie korzysta z różnorodnych źródeł,
- łączy wiedzę z różnych przedmiotów,
- swobodnie posługuje się przeznaczonym na dany etap aparatem pojęciowym,
- twórczo uczestniczy w pracy zespołowej,
- jest kreatywny, chętnie współdziała w grupie,
- wyraża zainteresowanie przedmiotem,
- bierze udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych,
- wykazuje właściwą postawę wobec innych uczniów, np. chętnie pomaga innym,
- angażuje się w życie szkoły,
- potrafi samodzielnie formułować opinie i oceny oraz prawidłowo je uzasadniać.

E. Poziom osiągnięć ponadprogramowych

Na ocenę **celującą** uczeń spełnia wszystkie wymogi przewidziane na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem,
- osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych,
- prezentuje wiedzę i umiejętności wykraczające poza program szkolny, – bezinteresownie działa na korzyść szkoły bądź środowiska lokalnego, – czerpie wiedzę z różnych źródeł i potrafi ją twórczo przetwarzać,
- godnie reprezentuje szkołę.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wyjaśnić najważniejszych pojęć i zagadnień omówionych podczas lekcji. Nie posiada podstawowej wiedzy i umiejętności przewidzianych na ocenę dopuszczającą. Nie interesuje się tematyką zajęć. Nie współpracuje z grupą. Nie angażuje się podczas lekcji. Nie prowadzi zeszytu przedmiotowego. Ma lekceważący stosunek do przedmiotu i nauczyciela.

KRYTERIA OCENY OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Ocenie podlega:

- wiedza i umiejętności przewidziane w wymaganiach edukacyjnych na poszczególne oceny,
- przygotowanie do lekcji,
- aktywność na lekcji i zaangażowanie ucznia, praca w grupie,
- odpowiedź ustna,
- kartkówki i sprawdziany,
- zadania i ćwiczenia, które są dostosowane do możliwości ucznia,

- estetyczne prowadzenie zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń,
- chęć przezwyciężenia trudności w nauce.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, jeżeli:

Nie opanował wiedzy i umiejętności przewidzianych na ocenę dopuszczającą.

Nie wykonuje ćwiczeń, zadań domowych i poleceń nauczyciela.

Nie uczestniczy aktywnie w lekcjach.

Nie prowadzi zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń lub bardzo niestarannie i licznymi brakami.

Nie przezwycięża trudności w nauce.

Ma lekceważący stosunek do przedmiotu i nauczyciela.

Odrzuca pomoc nauczyciela i kolegów z klasy w przezwyciężaniu trudności w nauce.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który potrafi przy pomocy nauczyciela wyjaśnić pojęcia i zagadnienia z następujących działów.

VIII. WSPÓLNA EUROPA

– rozpoznaje symbole UE,

- wymienia państwa należące do UE,

- podaje datę wejścia Polski do UE,

- wyjaśnia pojęcie „Strefa Schengen”,

IX. MIEJSCE POLSKI NA ARENIE MIĘDZYKRAJOWEJ

– podaje liczbę państw należących do ONZ,

– określa zasady funkcjonowania i strukturę tych organizacji,

X. ŚWIAT XXI WIEKU - ZAGROŻENIA I NADZIEJE

– prezentuje sposoby komunikowania się w świecie globalnym,

– podaje przykłady akcji antyglobalistów,

XI. CZŁOWIEK I GOSPODARKA

– wyjaśnia, co to jest gospodarstwo domowe i jakie ma znaczenie w gospodarce państwa,

– odróżnia różne rodzaje własności,

XII. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

– rozumie znaczenie terminów: „logo firmy”, „patent”, „licencja”, „udziałowiec”,

– sporządza portret człowieka przedsiębiorczego

XIII. GOSPODARKA PAŃSTWA

– posługuje się terminami: PKB, wzrost gospodarczy,

XIV. MOJA PRACA

– rozpoznaje swoje podstawowe predyspozycje pod kątem przyszłego zawodu,

– układa ranking najbardziej poszukiwanych zawodów,

– wyszukuje w gazetach i w Internecie strony z ofertami pracy,

– sporządza CV i pisze list motywacyjny,

XV. PIENIĄDZ I BANKI

– wyjaśnia mechanizm inflacji

XVI. ETYKA ŻYCIA GOSPODARCZEGO

– podaje przykłady zachowań naruszających zasady etyczne w miejscu pracy, zarówno ze strony pracowników, jak i pracodawców,

OCENA DOSTATECZNA

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który zna podstawowe pojęcia, zagadnienia i umiejętności z następujących działów.

VIII. WSPÓLNA EUROPA

– wpisuje do przygotowanej tabeli podstawowe kompetencje głównych organów UE,

– przedstawia uprawnienia wynikające z posiadania unijnego obywatelstwa,

IX. MIEJSCE POLSKI NA ARENIE MIĘDZYKRAJOWEJ

– wskazuje na mapie państwa należące do NATO,

– wie, czym zajmują się ambasady i konsulaty,

– wymienia priorytety polskiej polityki zagranicznej (w tym relacje z sąsiadami),

X. ŚWIAT XXI WIEKU - ZAGROŻENIA I NADZIEJE

- określa główne problemy nękające społeczeństwo globalne,
- próbuje przewidzieć następstwa globalizacji,

XI. CZŁOWIEK I GOSPODARKA

- sporządza budżet domowy (wymienia dochody i wydatki) lub budżet jakiejś imprezy szkolnej,
- podaje przykłady racjonalnego i nieracjonalnego gospodarowania,
- stosuje zasady racjonalnego gospodarowania do zasobów, którymi dysponuje,

XII. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

- odróżnia spółki cywilne i handlowe, osobowe i kapitałowe,
- rozumie funkcje poszczególnych organów w spółkach,

XIII. GOSPODARKA PAŃSTWA

- uzasadnia, dlaczego trzeba płacić podatki,
- analizuje powiązania gospodarcze państw europejskich,

XIV. MOJA PRACA

- uzasadnia, w jaki sposób praca i przedsiębiorczość zaspakajają potrzeby ekonomiczne człowieka,
- zna i stosuje podstawowe zasady organizacji pracy,
- wskazuje przyczyny i konsekwencje bezrobocia,

XV. PIENIĄDZ I BANKI

- określa, jaką rolę (pozytywną i negatywną) spełniają pieniądze w pobudzaniu aktywności i rozwoju osoby,

XVI. ETYKA ŻYCIA GOSPODARCZEGO

- układa listę głównych wad pracowników i pracodawców,

OCENA DOBRA

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który samodzielnie wyjaśnia pojęcia i zagadnienia omówionych tematów lekcyjnych. Posiada wiedzę i umiejętności z następujących działów.

VIII. WSPÓLNA EUROPA

- odtwarza historię polskiej drogi do UE
- wskazuje na mapie wszystkie państwa należące do UE i podaje datę ich przystąpienia do tej organizacji,

IX. MIEJSCE POLSKI NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ

- rozumie miejsce i znaczenie naszego państwa w międzynarodowym systemie bezpieczeństwa i współpracy,
- podaje podstawowe informacje na temat udziału Polaków w misjach ONZ i NATO,
- charakteryzuje polską politykę obronną,

X. ŚWIAT XXI WIEKU - ZAGROŻENIA I NADZIEJE

- wskazuje przyczyny działań terrorystycznych, potrafi sformułować najważniejsze problemy związane z tym zjawiskiem

XI. CZŁOWIEK I GOSPODARKA

- prezentuje na przykładach zasady racjonalnego gospodarowania,
- analizuje rynek wybranego towaru lub usługi.

XII. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

- wie, czym jest kapitał zakładowy bądź akcyjny spółki,
- poprawnie posługuje się podstawowymi pojęciami ekonomicznymi,
- wyjaśnia, jak działa przedsiębiorstwo,
- pisze plan, w którym uwzględnia kolejne kroki konieczne w zakładaniu własnej firmy,

XIII. GOSPODARKA PAŃSTWA

- przedstawia skutki przemian ustrojowych dla Polaków,
- wskazuje, co jest podstawowym miernikiem rozwoju gospodarczego danego państwa,

XIV. MOJA PRACA

- potrafi w razie konieczności skorzystać z porad specjalisty w ośrodkach poradnictwa zawodowego,
- wyszukuje najnowsze informacje o stopie bezrobocia w Polsce.

XV. PIENIĄDZ I BANKI

- uzasadnia potrzebę istnienia banku centralnego,

XVI. ETYKA ŻYCIA GOSPODARCZEGO

- porównuje cechy i umiejętności dobrego pracownika i pracodawcy,

OCENA BARDZO DOBRA

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który posiada wiedzę i umiejętności z następujących działów.

VIII. WSPÓLNA EUROPA

- wyszukuje informacje na temat możliwości korzystania ze środków unijnych przez polskie instytucje i przedsiębiorstwa,
- zna nazwiska: szefa Komisji Europejskiej, przewodniczącego Parlamentu Europejskiego, kilku polskich europosłów.

IX. MIEJSCE POLSKI NA ARENIE MIĘDZYKRAJOWEJ

- podaje różnice między misjami pokojowymi, stabilizacyjnymi i operacjami wojskowymi,
- charakteryzuje relacje Polski z UE i USA,
- przedstawia stosunki z wybranym krajem, na podstawie zgromadzonego przez siebie materiału,
- zna nazwiska: polskiego ministra spraw zagranicznych, sekretarza Generalnego ONZ, sekretarza generalnego NATO,

X. ŚWIAT XXI WIEKU - ZAGROŻENIA I NADZIEJE

- wskazuje osoby i instytucje, zarówno w Polsce jak i na świecie, które działają na rzecz pokoju, ochrony środowiska.

XI. CZŁOWIEK I GOSPODARKA

- rozumie zależności zachodzące między popytem a ceną,
- rozumie znaczenie umiejętności i wiedzy człowieka w produkcji dóbr,

XII. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

- na prostym przykładzie oblicza przychód, koszty, dochód i zysk,
- pokazuje, jaką rolę dla sprzedających i kupujących odgrywa marketing,

XIII. GOSPODARKA PAŃSTWA

- analizuje i wyjaśnia (na konkretnych przykładach z rzeczywistości PRL) przyczyny niedomagań gospodarki socjalistycznej,
- ocenia, czy publiczne pieniądze są właściwie wydatkowane przez państwo,
- interpretuje dane na temat gospodarki,
- odróżnia podatki bezpośrednie od pośrednich,

XIV. MOJA PRACA

- odróżnia realne potrzeby rynku pracy od własnych pragnień,
- uczestniczy w dyskusji, np. dotyczącej tego, czy warto wyjechać za granicę w poszukiwaniu pracy – przedstawia argumenty za i przeciw,

XV. PIENIĄDZ I BANKI

- przedstawia racje za i przeciw interwencji państwa w dziedzinie finansów,

XVI. ETYKA ŻYCIA GOSPODARCZEGO

- wyjaśnia, na czym polega negatywna rola mobbingu w miejscu pracy (porównuje to zjawisko z dokuczaniem słabszym uczniom w szkole),
- podaje przykłady uczciwych i nieuczciwych działań w biznesie,

OCENA CELUJĄCA

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który wykazuje się wiedzą i umiejętnościami wykraczającymi poza zagadnienia z następujących działów.

VIII. WSPÓLNA EUROPA

- wyraża własne zdanie na temat korzyści i strat dla polskiego społeczeństwa wynikających z wejścia naszego kraju do UE i uzasadnia swoją ocenę,
- formułuje opinię na temat dalszego rozszerzania UE,

IX. MIEJSCE POLSKI NA ARENIE MIĘDZYKRAJOWEJ

- przedstawia zadania organizacji afiliowanych przy ONZ, podaje konkretne przykłady ich działań,
- samodzielnie zbiera informacje i materiały na temat różnorodnych działań ONZ i NATO,
- ocenia, na podstawie zebranych przez siebie materiałów, polską politykę zagraniczną i uzasadnia tę ocenę.

X. ŚWIAT XXI WIEKU - ZAGROŻENIA I NADZIEJE

- przedstawia własne propozycje rozwiązania problemów i zagrożeń XXI w.

XI. CZŁOWIEK I GOSPODARKA

- przewiduje następstwa decyzji niezgodnych z rachunkiem ekonomicznym,

XII. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

- prezentuje główne elementy działań marketingowych.

XIII. GOSPODARKA PAŃSTWA

- ocenia wprowadzoną na początku lat 90 reformę Balcerowicza,
- oblicza wysokość podatku PIT na podstawie konkretnych danych.

XIV. MOJA PRACA

- pisze plan własnego rozwoju zawodowego,

XV. PIENIĄDZ I BANKI

- porównuje oferty różnych banków (konta, lokaty, kredyty, fundusze inwestycyjne).

XVI. ETYKA ŻYCIA GOSPODARCZEGO

- wyjaśnia, jakie mogą być skutki odrzucenia etyki w biznesie.